

PRESSEMEDDELELSE

Farsø den 12. februar 2015

Søren Virenfeldt

Solhaven sagen:

frifindelse af et lukket opholdssted. Hvem har så dømt det til lukning?

Da Retten i Aalborg den 28. januar afsagde dom i sagen mod 12 tidligere ansatte på Solhaven og undertegnede som opholdsstedets leder, var det en klokkeklar frifindelse i samtlige 75 forhold og anklagen om, at pædagogikken på Solhaven baserede sig på en systematisk brug af vold og ulovlig tvang.

Særligt tilfredsstillende var det, at der ved behandlingen af sagen og domsafsigelsen foruden den juridiske dommer medvirkede to domsmænd. At der var fuld enighed mellem den juridiske dommer og de to lægdommere giver frifindelsen en bredere legitimitet, end hvis en juridisk dommer alene stod for frifindelsen.

1. Vesthimmerlands kommune (VHK)

På en tynd og kulørt baggrund, to unges frie beretninger om uhyrligheder de mente at have været udsat for på Solhaven, anmeldte VHK sommeren 2011 Solhaven til politiet for overgreb mod disse unge. Solhaven sagen har således strakt sig over 3 1/2 år og er blevet betegnet som den største retssag nogensinde ved Retten i Aalborg.

Gennem 25 år har vi på Solhaven med jævne mellemrum oplevet, at utilfredse unge har klaget over regler og pædagoger og over at være blevet uretfærdigt behandlet og forulempet (i et par tilfælde har en ung anmeldt Solhaven til Politiet). Dette har i disse mange år hverken medført advarsler, trusler om lukning endsige domme afsagt over personale i en retssal.

Konflikter mellem en ung og Solhavens adfærdskorrektion, i overensstemmelse med anbringelsesgrundlaget for den unge, er altid blevet afklaret ved, at den anbringende kommune (samt evt. den unges forældre) har taget kontakt til deres anbragte unge og til Solhaven, hvor det er blevet afklaret, hvad der har været op og ned i en given episode.

I den forbindelse er det værd at bemærke, at det i den netop afsluttede retssag fremgår som følger under "Rettens begrundelse":

"Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at en stor del af de 21 unge tidligere har været på andre opholdssteder, institutioner og lignende, hvor de på grund af deres personlige forhold, herunder psykiske problemstillinger og lidelser, misbrug og kriminalitet, ikke kunne rummes og derefter har fået ophold på Solhaven - for fleres vedkommende imod deres eget ønske. Det kan ikke afvises, at både de unges personlige forhold og deres indstilling overfor Solhaven har haft betydning for den forklaring, de har afgivet i retten i denne sag."

.....

"Endelig må det lægges til grund, at mange af de unge har været i kontakt med hinanden før og under sagen, herunder over sociale medier, hvor bl.a. spørgsmål om interessen for erstatning til de unge i tilfælde af, at de tiltalte bliver dømt, har været drøftet."

Om der, som det har været omtalt i mediernes, har været tale om en egentlig sammensværgelse fra nogle unges side, skal jeg ikke kunne sige. Men at der er blevet spekuleret i erstatning, og at de unge har talt sammen om det, er uden for al tvivl. Hertil et eksempel på direkte pengeafpresning hvor en ung i et primitivt håndskrevet brev til mig tilbyder at vidne til min fordel, "men jeg vil ha noget ud af det." Da brevet blev lagt frem i Retten, betød det at anklageskriftet blev indsnævret med de to punkter, hvor den unge mand optrådte som forurettet.

Mens Solhaven tidligere er blevet hørt i kontroversielle sager om enkelte unge, og sagerne er blevet undersøgt af relevante myndigheder (som ikke er domstolene!), oplevede vi fra sommeren 2011 en voldsom administrativ brutalitet fra VHK's side. Således fik Solhaven ikke lejlighed til at forklare sig, før der blev indgivet anmeldelse i de ovenfor anførte kulørte beretninger fra to unge. Vi blev beordret til at møde op i kommunens lokaler med times varsel. Her fik vi at vide, at det hele var sket, anmeldelsen til politiet var sendt med accept fra socialudvalgsformanden. Denne hast hen over hovedet på Solhaven var svær at forstå, da de hændelser de to unge klagede over, var af ældre dato (i "Retten's begrundelse" hedder det, at ingen af de unge har anmeldt noget umiddelbart efter gerningstidspunktet og at der er gået op til 8 år efter gerningstidspunktet før de unge har forklaret sig i Retten). Lovgivningsmæssigt var VHK's kommune handlen endvidere ulovlig, idet alle parter i en sådan klagesag skal høres først iflg. Forvaltningsloven.

2. Rapporter og millioner begynder at rulle...

Efterfølgende iværksatte VHK et skærpet tilsyn på Solhaven, som mundede ud i den såkaldte "hemmelige rapport" vedrørende det skærpede tilsyn på Solhaven i perioden 7. juni til 6. sept. 2011. Rapporten er ikke spor hemmelig, men omtales som sådan, fordi repræsentanter fra VHK og borgmester Knud Kristensen konsekvent undlader at henvise til den (heller ikke mediernes har interesseret sig for rapporten).

Hvorfor et par unges tvivlsomme historier har større dokumentationsværdi end den grundige rapport, kan der kun gisnes om. Min forklaring på, at bl.a. Borgmesteren fortier rapportens eksistens er den enkle, at den giver et alt for positivt og veldokumenteret indtryk af Solhaven, som, hvis det kom frem, ville stille spørgsmålstegn ved hele den igangværende kampagne mod Solhaven. Kort fortalt bygger rapporten (VHK d. 2. sept. 2011) på 13 anmeldte og 4 uanmeldte tilsynsbesøg, spørgeskemaer til 34 sagsbehandlere i anbringende kommuner (21 besvarelser) og enrums interview med 17 elever. Rapportens samlede billede af Solhaven var så positivt, at man i vores bestyrelse overvejede at bruge den som udgangspunkt for en salgs folder.

Nedenunder gengives de vigtigste konklusioner fra "den hemmelige rapport":

"Ud af de 17 elever tilsynet har talt med, har 10 elever været involveret i en magtanvendelse. Når eleverne fortæller om en konkret episode med en magtanvendelse, fortæller de, at det er ubehageligt, men at de ofte har forståelse for, hvorfor medarbejderne gør, som de gør."

"Vi har ikke fået bekræftet anklagerne om, at der skulle foregå fysiske og psykiske overgreb på børn, der er anbragt på Solhaven."

"Eleverne giver generelt udtryk for, at det er godt at bo på Solhaven. Det gode er, at der er faste regler for, hvad man må og ikke må. Eleverne fortæller, at jo mere man viser man kan, jo mere får man lov til. Frihed under ansvar. Det betaler sig at opføre sig ordentligt. Eleverne fortæller, at de selv må være med til at bestemme, hvad de vil lave i fritiden, og at de voksne er til at forhandle med. Eleverne giver udtryk for, at de ikke er i tvivl om, at det er de voksne,

der bestemmer, og de giver flere eksempler på, at de voksne vil og tør dem. Eksempelvis fortæller flere elever, at de ikke altid kan mærke, at de voksne kommer på Solhaven, fordi det er et arbejde, men fordi medarbejderne godt kan lide det. Eleverne oplever fx., at nogle af medarbejderne inviterer dem med hjem eller kommer omkring og kører en tur med dem, selvom medarbejderen har fri."

"Tilsynet kan konkludere, at de anbringende kommuner generelt giver positive tilbagemeldinger på samarbejdet med Solhaven."

Det er en barok situation: mens VHK på trods af kommunens egen meget positive tilsynsrapport retsforfølger Solhaven, er de anbringende kommuner på landsplan enige om, at Solhaven er et godt sted for deres unge.

På trods af al den offentlige mistænkeliggørelse af vores arbejde var der ikke én eneste kommune, som hjemtog en ung - problemet for Solhaven og medvirkende til den senere konkurs bestod i, at kommunerne ikke kunne anbringe nye unge, mens en retssag pågik.

Kort tid efter VHK's egen rapport kom der en underretning fra Børnerådet/Lisbeth Zornig til VHK, udenom Solhaven, at Børnerådet i forbindelse med en undersøgelse om anbragte børns oplevelse af at være anbragt havde erfaret, at to anbragte på Solhaven havde været udsat for vold fra personalets side.

I Retten forklarede de to unge, at de havde talt med nogle "damer", som de dog ikke var i stand til at forbinde med Børnerådet. Det drejede sig om to unge akademiske medarbejdere i Børnerådet, som havde taget turen til Farsø og var gået ind på et værelse med to Solhaven elever. Interviewerne tog de unges "oplevelser" for gode varer og skrev en rapport, hvor de unges oplevelser var blevet ophøjet til virkelige begivenheder. Alt dette uden at kontakte Solhaven for at høre opholdsstedets version af de påståede overgreb.

Først i Retten i Aalborg blev de to unges oplevelser med "damerne" konfronteret med udspørgning og andres forklaringer. Her kom det frem, at der ingen sag var: de unges sagsbehandlere, de unges familier og sågar de unge selv var tilfredse med eller accepterede opholdet på Solhaven, hvor de unge da også fortsatte deres ophold på trods af Børnerådets afsløring af de "rædsler", de blev udsat for.

I Retten fremgik det, at Børnerådet havde haft en livlig kontakt med socialchefen i VHK, inden Børnerådet sendte indberetningen (som VHK sendte videre til Politiet). Det fremgik, at der gik 7 uger fra Børnerådet talte med de unge til de sendte underretningen. Dels i strid med det tavshedslofte, de havde afgivet til de unge, dels jo, når de unge nu var udsat for vold, en misligholdelse af deres skærpede underretningspligt. Hvordan kunne Børnerådet/Lisbeth Zornig lægge navn til at lade to unge være i voldelige pædagogers kløer?

I forlængelse af Børnerådets kluntede intervention hyrede VHK tilsynsfirmaet Revas til at lave endnu et skærpet tilsyn på Solhaven. Samme dag som rapporten fra Revas kom, fik vi et uanmeldt besøg af Folketingets Ombudsmands OPCAT enhed. En delegation på 4 eksperter lavede et uvarslet tilsynsbesøg, som varede i to dage, hvor de talte med alle de anbragte, alle de ansatte og en del tidligere elever osv.

Ved afslutningen af OPCAT enhedens besøg, var VHK blevet bedt om at deltage i den mundtlige afrapportering, som skulle finde sted som afslutning på besøget, men de mødte ikke op. Konklusionen på den mundtlige tilbagemelding var helt udramatisk og positiv, dvs uden påtaler. Desværre foreligger der ikke en skriftlig rapport fra Ombudsmanden pga den retssag, der i mellemtiden var gået igang mod Solhaven.

Bortset fra at den tørre saglighed fra Ombudsmandens folks side aftvang respekt, så var det efterhånden den rene parodi med alle disse tilsyn og rapporter. Men der skulle komme nok ét bestilt af VHK. Denne gang var det et konsulentfirma ved navn Bunk & Elkjær, som skulle tjene nogle penge på en dårlig sag. På Solhaven var vi efterhånden så udbændte, at vi ikke engang kunne glæde os over, at heller ikke Bunk & Elkjær fandt vold eller overgreb på Solhaven.

Disse rapporter blev inddraget i retssagen men fandtes iflg. "Rettens bemærkninger" ikke at indeholde oplysninger, "der konkret støtter tiltalen i de enkelte forhold i sagen." Sagt på jævn dansk fandt de af VHK bestilte konsulent firmaer ingen ryggede pistoler på Solhaven. Præcis som de ikke selv havde fundet det.

Havde VHK troet på kommunens egen tilsynsmyndighed, heller ikke konsulentfirmaerne Revas og Bunk & Elkjær havde fundet anledning til at indgive politianmeldelse, havde kommunen kunnet spare kæmpebeløb på den fortsatte chikane af Solhaven anført af den socialchef, som paradoksalt nok blev hyldet for hendes afdækning af de angiveligt voldelige forhold på Solhaven ved hendes overgang til en ny stor stilling i en anden kommune (med frifindelsen af Solhaven vil den pågældende socialchef snarere komme til at koste VHK et betydeligt millionbeløb). Det er tankevækkende, at det tilsyn, der netop skal holde øje med institutioner som Solhaven ikke ved sine egne grundige undersøgelser når frem til, at der er foregået noget strafbart.

Med et laissez faire politisk niveau, hverken socialudvalg eller borgmester greb ind, tyranniserede socialchefen sammen med en til lejligheden indkaldt advokat Solhavens bestyrelse. Selv var jeg og mine 11 tiltalte medarbejdere blevet tvunget væk fra vores arbejde, selv om en sigtelse ikke i sig selv er nok til lovligt at forhindre os i at arbejde. Det betød, at Solhaven stod med 12 medarbejdere som ikke kunne arbejde, men som skulle have udbetalt løn (bestyrelsen kunne ikke foretage fyringer og undgå lønudgifterne blot på grundlag af sigtelser).

Den kommunale chikane af Solhaven var uhejlet. Ved et tilfælde opdagede jeg, at VHK havde lækket oplysninger til Danmarks Radio indeholdende navne på elever og oplysninger om anbringende kommuner. VHK nægtede dette, men retirerede dog efter at jeg havde indgivet politianmeldelse. Alt dette har været voldsomt omkostningskrævende, idet der efterhånden ikke kunne udveksles to ord mellem kommunen og Solhavens bestyrelse uden at der sad en dyr advokat på begge sider af bordet. Hvor meget kommunens advokat fik i hyre ved jeg ikke, men for Solhavens vedkommende blev der på forbavsende kort tid brugt godt 1 million kroner i advokatsalær (ironisk og tilfældigt var Solhavens advokatfirma det samme, som kort forinden havde vundet en retssag mod VHK, som kostede kommunen godt 5 mio).

Selv om Farsø udpræget spiller en lillebror rolle i VHK sammenlignet med Aars, har det givet en del politisk uro, at politikerne ikke har gjort noget for at undgå, at 200 arbejdspladser er forsvundet i Farsø med lukningen af Solhaven.

Alene på den baggrund er det ubegribeligt, at borgmester Knud Kristensen d. 28.1. til TV2Nord udtaler, at VHK ikke fortryder, at de anmeldte Solhaven til politiet:

"Vi var simpelthen nød til det, idet der lå så mange underretninger på mishandlinger og vold mod Solhaven. Vi havde ligeledes baseret vores anmeldelse på et uvildig konsulent firmas oplysninger." Problemet med den udtalelse er ikke kun politisk men også, og især, at den IKKE ER I OVERENSSTEMMELSE MED SANDHEDEN.

Knud Kristensen, som det er fremgået i retten og i denne pressemeddelelse, kom de mange underretninger og undersøgelser ikke før men EFTER politianmeldelsen. Anmeldelsen bygger alene

på een ungs fortællinger, som ikke blev efterprøvet, samt oplysninger fra en anden ung, som ønskede at hævne sig på Solhaven.

Det virkelig chokerende ved politianmeldelsen er endvidere, at det var en anmeldelse som gik på Solhavens pædagogik generelt. Som det så klart blev revet i stumper og stykker i retssagen, havde det ikke gang på jorden, at jeg skulle have været forstander for et opholdssted, hvor vold var indbygget i pædagogikken. Jeg Søren, et ondt menneske som har baseret min socialpædagogiske virksomhed på vold!?

Min strålende forsvarer Henrik Garlik fandt, at anklagemyndigheden med denne vanvittige anklage næsten udviste foragt for retten. Ved hans procedure om Solhaven som værende nærmest en koncentrationslejr, som jeg havde indrettet med henblik på at mishandle de unge, sagde Garlik:

"Første gang jeg så anklageskriftet formuleret og beskrevet på denne måde, tænkte jeg, det er simpelthen ikke muligt i dagens Danmark. Anklagemyndigheden må simpelthen have skrevet forkert. Men nej. Det er det, som retten her skal tage stilling til. Er det rigtigt, at Søren Virenfelt er et så ondt menneske, og han ved hjælp af de øvrige tiltalte og vel også fra sin familie, personale igennem en årrække, formentligt også eksterne socialarbejdere fra andre kommuner, læger og lokalpoliti, at han skulle have indrettet et sådant sted som Solhaven."

Børnerådet og Lisbeth Zornig

Børnerådet og dets daværende formand, cand.polit. Lisbeth Zornig, har spillet en meget aktiv rolle i det, der førte til lukningen af Solhaven. Men da det kom til retssagen viste det sig, at den indberetning vedrørende to mishandlede unge, som Børnerådet havde foretaget til VHK (som videresendte til politiet) var en storm i et glas vand.

Min advokat fandt det i hans procedure rystende, at Børnerådet på baggrund af et fejlfortolket amatør interview med to unge kunne spille så stor en rolle, fordi vidneafhøringer af de unges sagsbehandlere og den ene af de unge viste, at de to "mishandlede" unge ikke var blevet mishandlet ("X understreger flere gange, at der ikke er nogen, der slår dem på Solhaven") men tværtimod var velanbragte på Solhaven, hvor de da også fortsatte deres ophold på trods af Børnerådets rædsel indberetning.

Udover sin embedsmandsrolle som formand for Børnerådet, har Lisbeth Zornig udvist en voldsom personlig nidkærhed, hvad angår at skade Solhaven. I en stor overskrift i dagbladet Information d. 11.10. 2013 udtaler hun: "Enten bliver de dømt, eller også er der frit spil." Et vink med en vognstang til dommer og domsmænd om, at de vil være ansvarlige for de rene western tilstande på opholdssteder og døgninstitutioner, hvis ikke Søren Virenfelt og Solhaven dømmes.

Lisbeth Zornig har da heller ikke hilst frifindelsen velkommen, men reageret med barnlig trods ved at anbefale alle anbragte at finde mobilene frem, så de kan filme pædagogernes overgreb. En anbefaling som nok skal gavne tilliden mellem pædagoger og anbragte og styrke relationspædagogikken rundt omkring i landet...

I det 3 1/2 år lange forløb som jeg har været igennem, er det blevet tydeligt for mig, at det først og fremmest er højtuddannede akademikere, som aldrig har været på Solhaven endsige tilbragt bare et par timer sammen med unge som vores, der har udtalt sig negativt om Solhaven (én af mine venner mener, at Solhaven har været udsat for "udkantsracisme").

Hvad Zornig angår, har hun besøgt Solhaven én gang men ønskede af uforståelige årsager kun at snakke med mig på mit kontor. Hun ville ikke vises rundt på afdelingerne og møde de unge dér.

Hvad andre akademikere angår dukkede psykiateren Henrik Rindom pludselig op på tv-skærmen - med DR logo i hjørnet og eksperttitel under overlægens indignerede ansigt - med et kort men meget klart budskab, at nu måtte volden på Solhaven stoppe! Manden havde intet kendskab overhovedet til Solhaven, men havde mentalundersøgt en ung, som havde været på Solhaven, som havde hørt om en mishandling af en anden ung. På denne tredje kilde baggrund mente anklagemyndigheden og Rindom selv, at han kunne stille op som ekspert vidne i retssagen (hvad Retten dog var uenig i - Rindom blev kasseret som vidne).

Andre "eksperter" som Zornigs advokat Gry Rambusch mente ikke, mens retssagen kørte, at magtanvendelsen på Solhaven var nødvendig og lovlig. Sociologen Inge Bryderup har gentagne gange udtalt sig miskrediterende om Solhavens pædagogik uden at have sat sine ben på Solhaven (Bryderup er med i Huset Zornigs "Advisory Board"). Den aut. psykolog Nicolai Sennels har ikke som sådan kritiseret Solhavens pædagogik - hans kritik af os er gået på, at de mange muslimske unge har været en guldgrube for Solhaven....

Det er helt forfriskende, når socialpædagogernes formand Benny Andersen (som mig selv uden pædagogisk uddannelse), gang på gang i medierne messer, at problemet på Solhaven er, at der ikke er nok uddannede pædagoger (hvornår er der en journalist, som spørger denne fagforeningsmand om, hvorfor hans uddannede medlemmer på andre institutioner i 25 år har sendt unge videre til Solhaven?).

I forbindelse med kravet om uddannelse, fremsagt adskillige gange under retssagen, må man spørge, om det virkelig er seriøst ment, at fx de fem anklagede og frifundne værkstedslærere/håndværkere skal ødelægge deres relevante kompetencer ved at spille flere år af deres liv på et Via University College?

Hvad Lisbeth Zornig angår, er der også på dette punkt mystik om, hvad hun egentlig mener. Læser man i hendes bog kapitlet om at bryde den sociale arv, nævnes uddannelse slet ikke. Men når det drejer sig om Solhaven, mener hun som Benny Andersen, at det er et problem, at de ansatte ikke har en pædagogisk uddannelse.

I øvrigt, som det også fremgik af vidneafhøringerne under retssagen, er personalet på Solhaven uddannet gennem en almindelig kendt form for "uddannelse på jobbet til jobbet" (praksislæring). Vores gulvpersonale er desuden blevet superviseret af et fast tilknyttet ekspert team bestående af psykolog, psykiater og neurolog.

4. Retssagen er vundet men slaget tabt - erstatningskrav på vej

På dagen for domsafsigelsen var 3-4 unge mødt op, heraf et par af de forurettede som ville have mig og Solhaven dømt. Én havde taget turen fra Svendborg til Aalborg, han var kommet for at få sin erstatning udbetalt! Han havde ikke penge til hjemrejsen og det var lige ved, at jeg tog til lommen for at finde et par hundredkronesedler frem til staklen.

Jeg er ikke bitter eller bærer nag til de unge, som har ønsket Solhaven dømt. End ikke "førerhunden" i gruppen af unge, som jeg har hjulpet meget gennem årene bl.a. til at få en uddannelse (og som er kommet i mit hjem), kunne bringe bitterheden op i mig. Gennem mine 25 år med sådanne unge har jeg jo netop lært, at sådan kan nogle af dem agere.

Min bitterhed og vrede retter sig ført og fremmest mod den hær af eksperter, top embedsmænd, politikere, journalister, m.fl., som har gjort dette show muligt. Og jeg håber inderligt, at nogle udenforstående vil foretage en undersøgelse af denne den største sag ved retten i Aalborg, så befolkningen kan få et svar på, hvorfor denne skyden gråspurve med millioner af skatte kroner har fået lov til at finde sted.

Lisbeth Zornig siger i Information d. 11.10. 2013, at Solhaven sagen svarer til en stor rockersag. "Det er historisk og aldrig set før på børneområdet." Måske. Men for mig og mange andre er spørgsmålet, hvordan og hvorfor sagen om Solhaven fik lov til at vokse sig så stor. Ellers er det nok rigtigt, som min forsvarer sagde afslutningsvis i retten:

"Søren Virenfeldt har aldrig forhindret nogen i at komme på Solhaven. Det var et åbent sted. Men man må jo sige, at mange af de unge fik held til at få ram på Søren. Han sidder her. Han har siddet her i mange, mange retsdage. For mig at se er dette en personlig tragedie, der i mange, mange år vil stå som skræmm eksempelpå, hvorledes en sag hvor løse rygter og jeg vil kalde det for "ungdomssnak" får held til at politiet begynder at efterforske sagen, og hvorefter man rejser sagen ved et anklageskrift, der efterfølgende bliver nærmest gennemhullet af tilretninger og berigtigelser."

Fremtiden? Der er heldigvis fortsat socialpædagogiske arbejdsopgaver, som venter på mig. Og retssagen skal selvfølgelig også ha' sine efterspil! Først i køen står kravet om erstatning, som jeg vil rejse sammen med min advokat Henrik Garlik.

Søren Virenfeldt +45 25352700 Mail: Solhaven@post4.tele.dk